

HARIDUSUUEENDUSE KONVERENTS 2015

Traditsioon ja innovatsioon hariduses

INDIVIDUATSIOON ARHETÜÜPIDE VÄLJAL

Kristjan Puusild, 16. aprill 2015, Kasvatusteaduste doktorant

MIS ON INDIVIDUATSIOON?

„Üldiselt võttes on individuatsioon üksikisiku kujunemise ja eristumise protsess, eraldi võttes psühholoogilise indiviidi areng üldisest üksikuks, kollektiivsest psühholoogiast eristunud isikuks.“ (Jung, 1925, 2005 lk 572).

„Individuatsioon langeb kokku teadvustatuse arenguga algsest samasusseisundist. Seetõttu tähendab individuatsioon teadvustatuse ja teadvustatud psühholoogilise elu sfääri avardamist.“ (Jung, 1925, 2005 lk 574).

MIS ON ARHETÜÜBID?

„Need algpildid, ürgkujud on iseloomulikud tervele inimliigile ja kui nad üldse kunagi on „tekkinud“, siis langeb see tekkimine kokku inimliigi tekkimisega. See on inimese inimlikkus.“ (Jung, 1953, 2014, lk 22).

„Arhetüüp on elavat protsessi ühendav väljendus. See annab meelelistele ja sisemistele vaimsetele tajudele, mis alguses ilmuvad korrastamata ja ühendamata, korrastava ja ühendava tähenduse ning vabastab sellega psüühilise energia seosest pelga ja arusaamatu tajuga... See vabastab mittekasutatava, kuhjunud energia, suunates vaimu loomusesse ja andes pelgale loomulikule tungile vaimse kuju. (Jung, 2005c, lk 592)

TARTU ÜLIKOOL

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

TALLINNA ÜLIKOOL

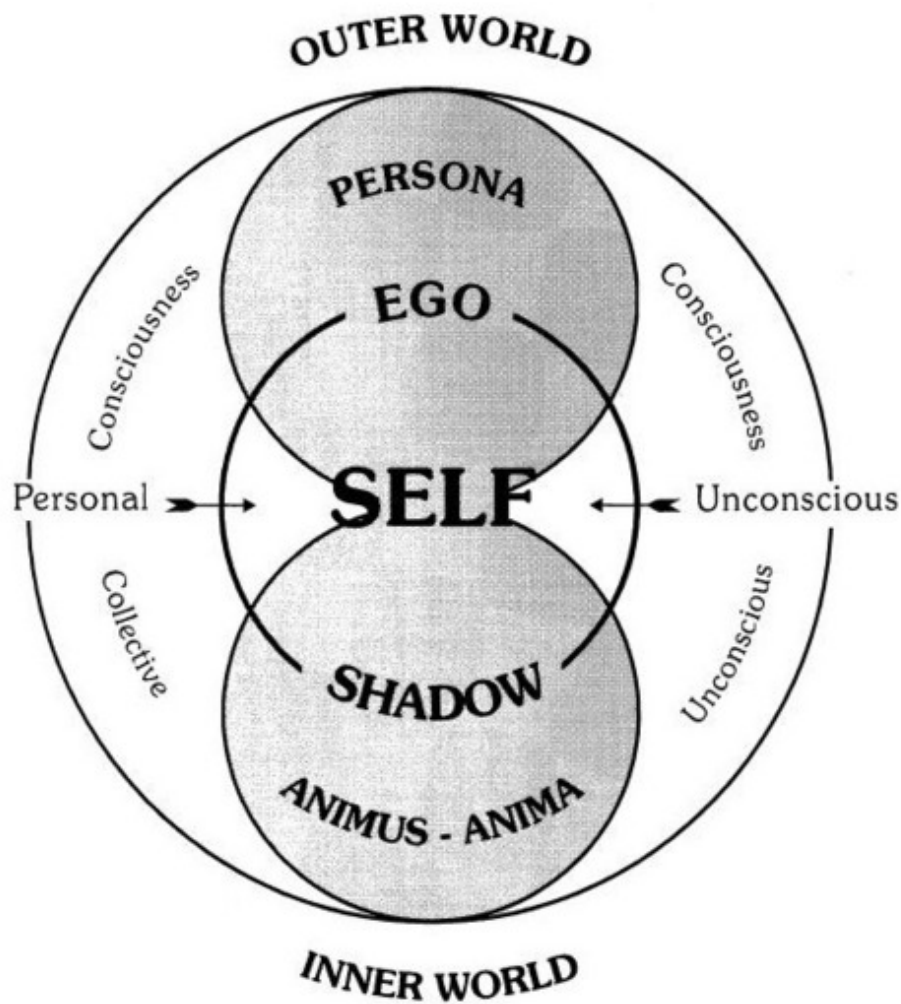
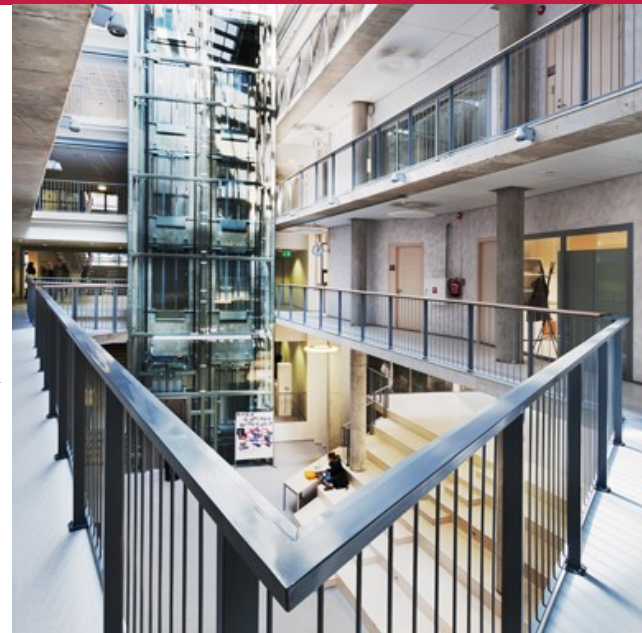

Figure 5: Jung's Model of the Psyche.

<http://personalitycafe.com/enfj-forum-givers/78941-no-i-want-stay-enfj-4.html>

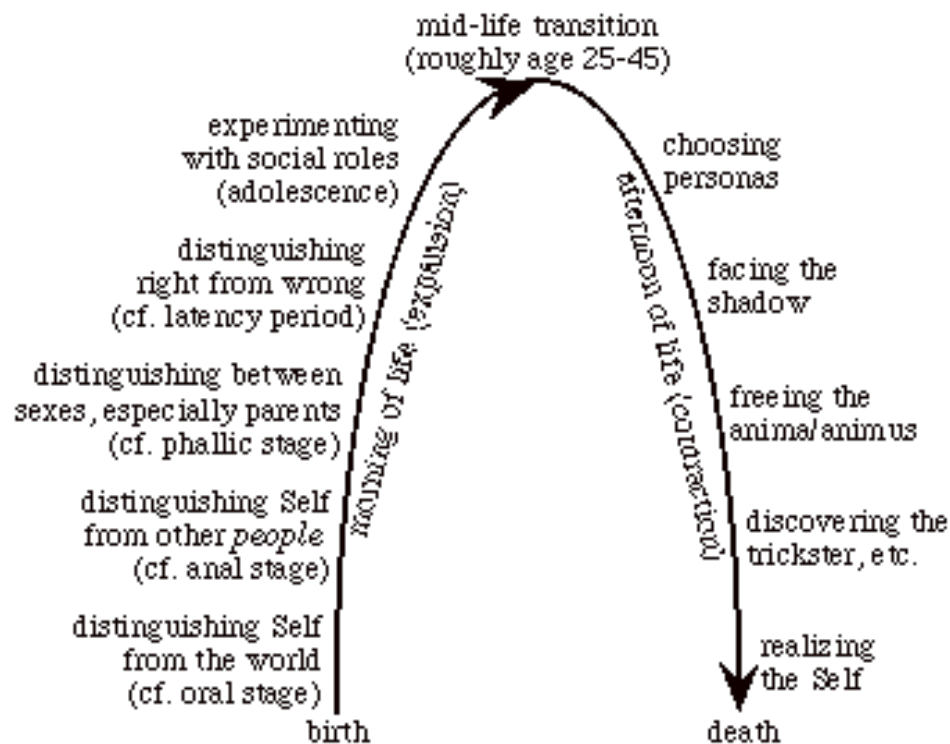
Doktoritöö uurib:

- Kuidas erinevad psühhoanalüütikud (Freud, Adler, Jung, Lacan) hingeruumi (psüühika struktuuri) ning individuatsiooniprotsessi kirjeldavad
- Kuidas individuatsioon kulgeb, mis on selle põhikonfiguratsioonid ja üleminekufaasid

EESMÄRK:

- Luua skeem, millel on kirjeldatud ja integreeritud psüühe struktuur ning individuatsiooni kulg

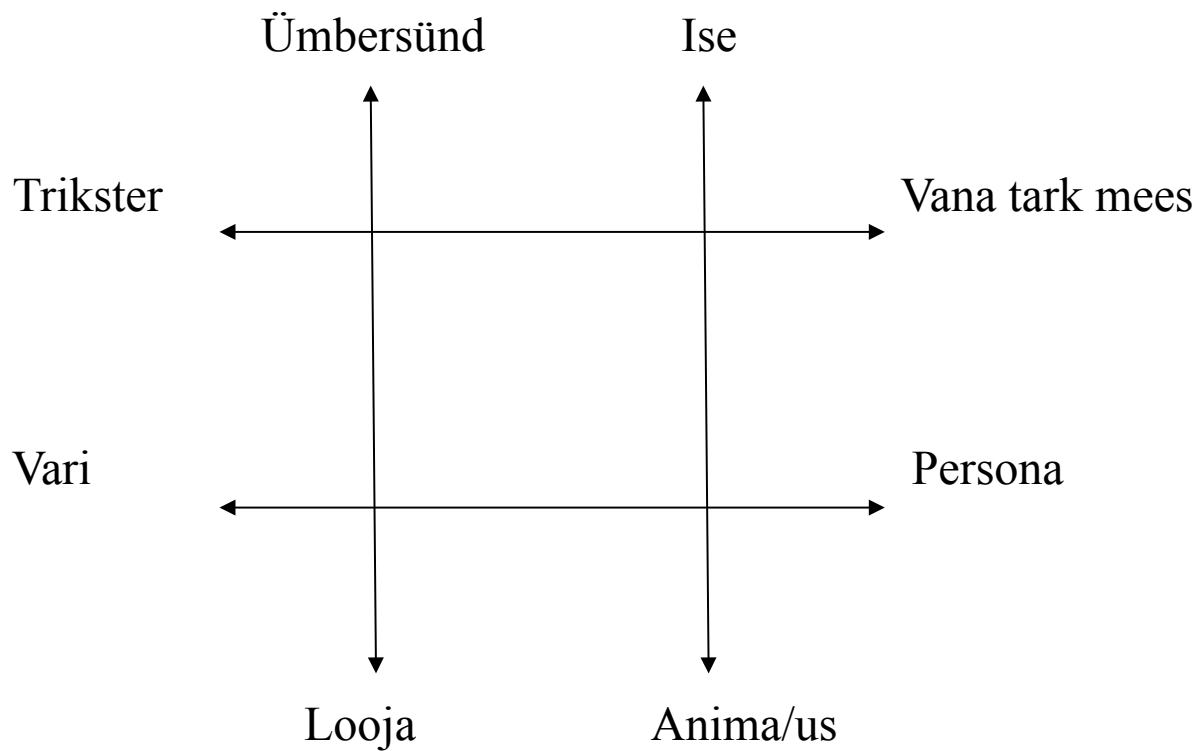
<http://staffweb.hkbu.edu.hk/ppp/dow/dow5.html>

Miks areng jääb seisma ehk miks individuatsioon ei jätku, vaid jääb teatud „tütarlapselikku“ või „poisikeselikku“ arengufaasi pidama?

Mille tõttu mehed ja naised ei küpse terviklikeks integreeritud ja diferentseeritud isiksusteks?

- Inimsuhted (ka eelmiste põlvete lahendamata konfliktid)
- Traumaatilised sündmused
- Arengut ebasoosiv keskkond (töö, harjumused, tervis)
- Transformatsiooni võimaldavate riituste ja initsiatsioonide puudumine
- **Variarhetüüpide valitsemine**
- Madal teadlikkus (iseenda sisemaailma tundmine)
- Oma arengufaasile mittevastavate funktsiooni või ülesannete täitmine

Arhetüüpide väli

Sfäärid

LOODUS

KOSMILINE TEADVUS

KULTUUR

KOLLEKTIIVNE
TEADVUSTAMATUS

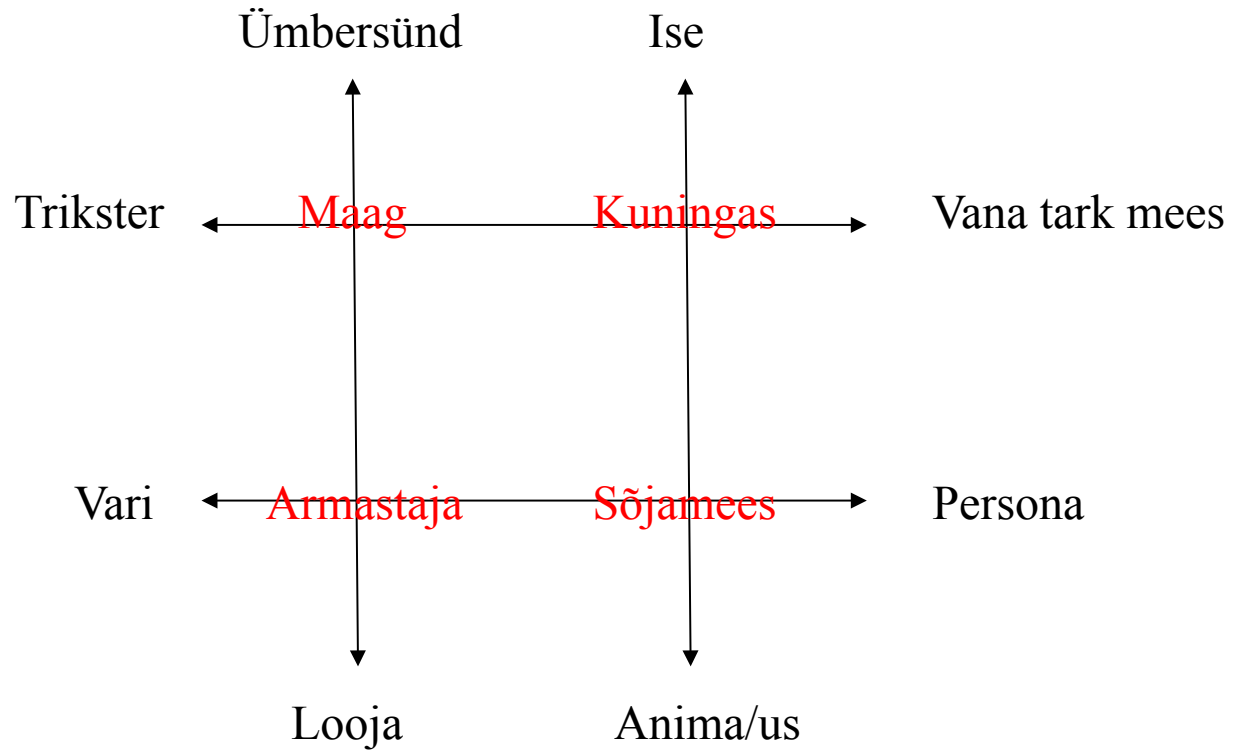
TEADVUS

KULTUUR
KOLLEKTIIVNE TEADVUS

INDIVIDUAALNE TEADVUSTAMATUS

LOODUS

Mees arhetüüpide väljal

Näide variarahetüübist

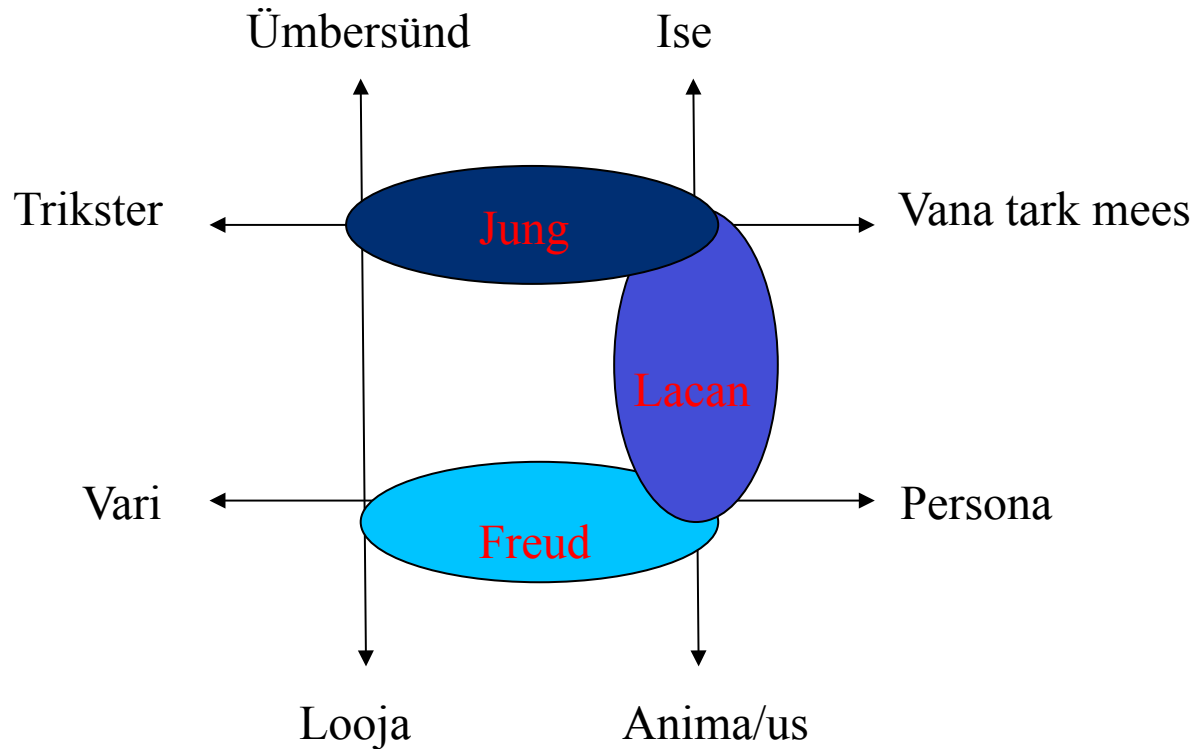

Individuatsiooni etapid:

Voolav laps – Inimeseloom – Seisataja

Kangelane – Üksiklane – Meister

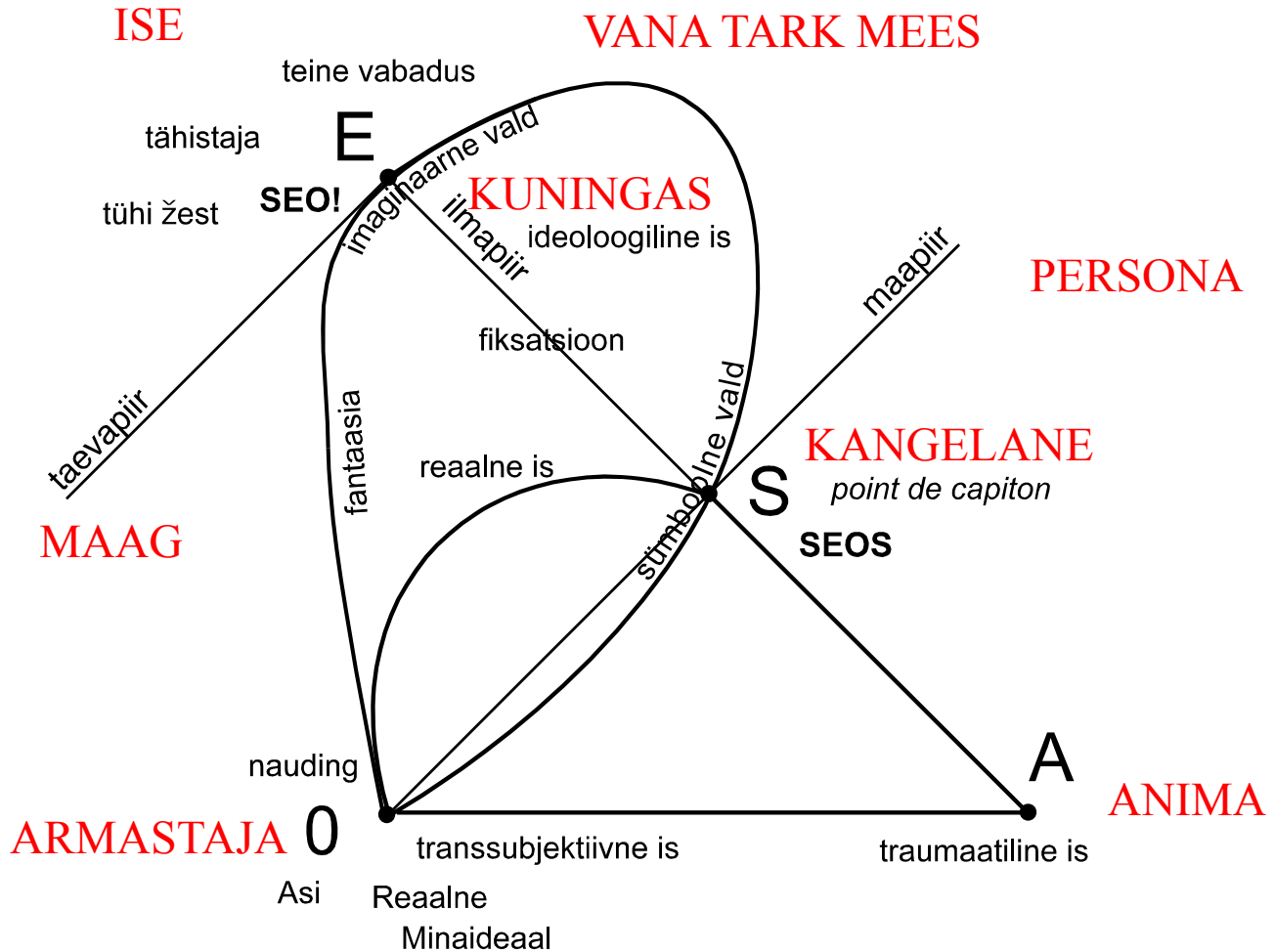
Ristilöödu – Pühak – Ümbersündinu

Näide Lacani
teoriast

ÜMBERSÜND

TRIKSTER

Käsitlen arhetüüpe vastandmõjus paari, kolmiku ja nelja kaupa, et rõhutada nende omavahelist seotust ja koosmõju:

Looduse teljel (energia transformatsioon): Looja-Ümbersünd, Anima-Ise;
Kultuuri teljel: Vari-Persona, Trikster-Vana tark mees

Transformatsiooni jätk looduse telgede vahel: Loojal-Vana tark mees, Animal-Trikster; kultuuri teljel: Varjul-Ise, Triksteril-Anima; Personal-Ümbersünd

Omavaheline sõltuvus: Looja: Vana tark mees-Ümbersünd; Anima: Ise-Trikster, Persona: Ümbersünd-Vari; Ise: Anima-Vari; Vana tark mees: Trikster-Looja; Ümbersünd: Persona-Looja; Trikster: Anima-Vana tark mees; Vari: Persona-Ise

Sfäärilised seosed:

looduslikust-kultuurilisse: Vari-Looja-Anima-Persona

kultuurilisest-transpersonaalsesse: Anima-Persona-VTM-Ise

transpersonaalsest-teispoolsesse: VTM-Ise-Ümbersünd-Trikster

teispoolsest-järgmisesse kehastumise ringi: Ümbersünd-Trikster-Vari-Looja.

ISE

Oma väiksuse mõistmine
alandlikkus Ristilöödu

VANA TARK MEES

Meister Oma maailma valitsemine/pühitsemine

KUNINGAS

Üksiklane Eksistentsiaalne kriis
Mina vs Ise

ÜMBERSÜND

Olemisega ühte
sulamine/nirvaana
Pühak

PERSONA

Kangelane Võitlus ühiskonnas

MAAG

SÕJAMEES

TRIKSTER

Hinge ümberkehastumine
Ümbersündinu

ANIMA

Seisataja Initsiatsioon

ARMATAJA

Inimeseloom Emakompleks
(separatsioon)

VARI

Voolav laps Oidipuse kompleks

LOOJA

Täna tähelepanu eest!